

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Înțelege-vor?

(*) Nu cred, ca să fie popor politic sub soare, ca și poporul maghiar. Priur'un *je al sorții* a ajuns la cârma treburilor din țeară și 'i-s-a pus în mână privilegiul pentru *fericirea sa* și a patriei *sale*.

E numai o urmare firească dacă cugetăm, că poporul maghiar va și *lucra* într-acolo, ca să se *fericească* pe sine și pe a sa patrie.

Poate, dacă poporul maghiar ar fi răpân nețermurit pe soartea sa, așa ar și face. căci e și firească, ca un popor săpă-ce ajunge la oala țerii, să se *fericească* și să-și croiască un viitor cât se poate de bun și sigur.

Poporul maghiar are însă nefericirea să fi *dus de nas* de către o ceată de înjghebată, ceată, așa poreclită „*liberală*“. Ceata aceasta se alcătuește din *ameși scăpțași*, cari aleargă la *pungile* înșanilor, pentru a-și pute țir viața, de pe mâne. Jidanii, lucru prea firească, fac parte din această ceată „*liberală*“, care acum stă în fruntea țerii de vre-un pâr de veac.

Blastemățiile și săradelegile liberaliștii sunt fără de sfârșit. Ei le săvârșesc și numele patriei, așa după-cum face țarul, care vră să-și îndreptătească o țară nedreaptă.

Grosul poporului maghiar merge și dacă suferă, atunci *tace*, căci e sătat de ceata dela putere, că neamul

unguresc are să fie mare, că hotarele țerii se vor lărge și câte alte bazaconii.

Haita aceasta liberală pe zi ce merge devine tot mai obraznică. Legile aduse la 68 și anume legea despre *de o potrivea îndreptățire a naționalitășilor nemaghiare*, o nesocotește cu totul și nu numai că o nesocotește, dar' aduce alte legi, prin care legea adusă înainte vreme își perde tot rostul și astăzi se înfășoșează cu totul în altă haină, *ca atunci* Unde rămău apoi *prigonirile* de tot soiul; *șicanele* ce ni-se fac, *intemnișările* cele multe, care acum în anul milleniului s'au sporit și îndsprit?

Toate acestea se fac *nu* pentru *fericirea* țerii, ci pentru-că naționalitășile nemaghiare nu voesc să se contopească în nemzetul băștinaș maghiar.

Purtarea asta, lucru firească, n'a putut și nici că poate plăce lumii învătăte din Europa, care cu *scârba* se întoarce dela fața clicei stăpânitoare în țeară, și cu *dispreș* privește la acest copil răsfățat al Europei.

Francezii 'și-au spus cuvântul lor în adunarea din Paris, unde s'au învoit ca să ne *ajute* în lupta sfântă ce o purtăm pentru *recăștigarea drepturilor răpilate*.

Ajutorul lor e al celui mai luminat popor din lume, isvorit din iubirea cea mare ce o are față de libertatea popoarelor, față de libertatea aceea, pentru care chiar pe pământul Franciei atăta sânge s'a vârsat.

Oare înțelege-vor „*liberalii*“ noștri, că cum merg nu merg bine și că mai curând sau mai târziu vor păși-o pentru nelegiuirile ce le săvârșesc?

Oare pricepe-vor ei cuvintele Francezilor și a celorlalte popoare luminate, care 'i-au părăsit și disprețuit? Oare potriveșe-vor ei judecătii nepărtinitoare a acestor popoare?

Dacă da, atunci cu atât mai bine pentru țeară, dacă nu, atunci cu atât mai rău pentru ei.

Românii nu merg la Pesta. La adunarea de pace, ținută anul trecut în *Bruxella*, deputății dia dieta României au luat hotărârea, ca *nu vor lua parte la adunarea de pace*, care în anul acesta se va ține în *Budapesta*. Ungurii însă dornici de-a ave și pe Români la această adunare, au pus la cale pe drumelul *Pázmány*, ca acesta să călătorească la *București* și să-și cheme la adunare. Unele foi scriau cu siguranță, că într'adevăr o seamă de deputați din România vor lua parte la adunarea din Pesta. Nădejdea aceasta însă li-s'a dus în vânt, căci într'o întrunire a mai multor deputați din România s'a luat hotărârea, că Români să nu ieo parte la adunarea de pace din Budapesta, câtă vreme în Ungaria nici pomeană nu e de *pace*. Nici că se poate o hotărâre mai vrednică de deputații de peste Carpați.

Nouă adunare la Paris. La toamnă se va ține o nouă și uriașă adunare la Paris, cu *vre-o 15 mii studenți* de toate naționalitășile din lumea întreagă. În această adunare se va vorbi de nou despre *subjugarea noastră*.

FOAIA

În taina nopții.

*Îmi place mult să-ascult în seri sênine
Când luna se desmeardă cu isvorul,
Ciobanii 'n fuer lângă oi
Cântându-și dorul!*

*Și e plăcut s'auzi cum sună 'n vale
Echoul repetat din stâncă 'n stâncă,
Fredus de tulnicul duios
În noaptea adâncă!*

*Și e sublim să te deștești din stolul
Gândirilor ce te cufundă 'n jale,
La glasul cântecelor dragi
De filomela!*

*Dar' e poetic... ca în taina nopții
Să stai gândind la D-zeu și-a lui mărire,
Să-ți simți cuprinsă inima
De fericire!*

Turda. Septimiu B. Murășan.

Doi copii.

*Doi copii de mult odată
Mergeau mândri 'n câmp cu flori
Dimineața până 'n zori,
Ca s'adune buchetele
Din frumoase floricele,
Și 'n buchete le-aduna
Floricele albăstrii -
Cu colorile mai vii
Și la urmă se 'ntâlneau
Și spre casă o porniau
Iute, iute pe cărare
Fugind care mai de care
Să le-aducă mamei lor
Ce-i iubia ca pe-un odor.
Așa ei plecau indată
Și cu multă bucurie
Ajungeau în cea câmpie.
Băiețelul sprintenul
Săria 'nec și usurel
Ca să frindă futurei
Dintre cei mai frumoși;
Dar' fetița la o parte*

*Depărtată de-al seu frate
De prin iarbă culegea
Ca s'ajungă mai nainte
Mamei lor ca să-i prezente
Frumoasele floricele
Adunate 'n buchetele,
Ea' acasă cum ajunse
La piept mama lor îi strinse
Și rîzînd apoi cu haz
Îi sărută pe obraz,
Răsplătînd ce-au adunat
Cu un dulce sărutat.*

M. Nazare.

Cântarea României.

„Cântarea României“ scrisă în limba biblică este o lucrare prea vrednică de a fi cîntată de către toți a-eia, care știu ceti. La noi în Ardeal și Ungaria nu e așa cunoscută, mulțumită stăpînirii, care atătea pedeci pune trecerii cărților din România, la noi cetii mai lipsiți de învătătură și de cărți vrednice de cetit.

Cea mai nouă osândă.

Când auzim de osândiri, fără voce ne vine în minte, că trăim într'un *stat maghiar*. Acest stat maghiar de mult a lipsit cea mai mare parte din locuitorii țării de cele mai firești drepturi, încercându-le în schimb cu cele mai *aspre prigoniri*, cu cele mai *nemiloase osândiri*.

Nimic sfânt nu mai are țeara aceasta, totul e pus la bunul plac al stăpânilor. Credeam, că doară în anul milleniului prigonirile vor înceta. Ne-am înșelat! Căci procesele foii noastre, ale „Tribunei“, osândirile atâtor Români pe la Cluj, Alba-Iulia etc., ear acum osândirea preotului și a dascălului din Tiuriu ne-au desmințit cu totul.

Până acuma ne osândeau pentru-că publicăm scrieri „ațițătoare“ la ură împotriva unui neam din cele multe, împotriva Ungurilor. Acum însă sau apucat să ne înădușe glasul cu totul, s'au apucat să ne pedepsească, pentru-că la diferite privilegii cântăm cântece naționale ca și „*Sus opincă*“.

Porneala aceasta a procurorilor și judecătorilor ungurești este atât de neomenească, atât de sêlbatică, încât ne lipsesc cuvintele pentru a o putea zugrăvi, așa după-cum se cuvine.

Statul și procurorii lui așa se vede, s'au desbrăcat de ori-ce simț, de ori-ce judecată omenească — pentru-că aceea-ce se întâmplă în mijocul acestui stat nu se mai poate numi judecată înțeleaptă, cultură și învățatură, ci întunec și sêlbătecie.

Dacă acei puțini Români, care mai cred în o *indulcire* a Ungurilor, mai cred că se poate face, după cele-ce le sêvrșesc Ungurii, atunci privească numai asupra celui din urmă proces și judece, de mai e cu puțință o *indulcire* a celui-ce nu ne vrea decât o viață amară; ear' dacă cei dela putere voesc să ne împace pe noi Români în chipul acesta,

„Cântarea României“ este o icoană a trecutului Românilor, dela Traian Împăratul și până la anul 1848. Ea e scrisă într'o limbă frumoasă, în limba cea nestricată și necorcită a țeranului român și e scrisă cu așa colorii încât îți e mai mare dragul să o cetești.

Când, unde și de câtră cine s'a scris încă nici astăzi nu se știe cu siguranță. Se dă cu socoteala, că ar fi scrisă pe la anul 1830 când domnia o mare neliniște în țeara fraților de peste carpați. Autorul ei se zice, că ar fi marele istoric *Nicolae Bălcescu*, care însă nu a spus nimărui, că el ar fi scris-o. Unii susțin, că el e autorul, dar' a ascuns aceasta, pentru-că pe acele vremuri, cel-ce avea cutezanța de a scrie așa-ceva, era băgat la întunec.

Eată ce a scris la 1850 însuși Bălcescu despre „Cântarea României“: „Acum cinci ani mă aflam în călătorie pe la mănăstirile din mării noastre Carpați, căutând pe sub ruine urmele mării strămoșești. Într'una din acele mănăstiri economul Chisovici spre răspuns la

cu întemnițările, atunci grozav se înșeală, — din toate aceste fărădelegi sêvrșite față de noi, se vor alege cu un lucru: că-i vom urî până și dincolo de mormânt.

Eată acum și cele petrecute în Alba-Iulia:

În 23 Iulie s'a început pertractarea din urmă în procesul pornit contra preotului *Ioan Pop Păcurar* și a dlui învățător *Nicolae Făgărășan*, amândoi din comuna *Tiuriu*, de lângă *Blaj*.

Apărătorii dtașilor au fost domnii *Al. Velican* și *Dr. Ioan Marciac*, avocați în *Alba-Iulia (Bélgrad)*.

Preotul a fost învinuit de procuror, că a lăsat, ca corul întemeiat de d-sa să cânte „*Deșteaptă-te Române*“, „*Sus opincă*“ și alte cântece „*revoluționare*“, care au stricat buna înțelegere din comuna *Tiuriu*, unde se află și *Unguri*.

La acusa aceasta nedreaptă preotul *Păcurar* îi răspunde: „Eu ca preot 'mi-am dat toată silința a lumina poporul și n'am sêvrșit nimic, ce ar lovi în legile statului; imi pare rău, că sunt trit aici în urma unor pri de nimic, nedrepte și răutăcioase și o spun sus și tare, ca să se știe, că ori-ce va fi, nu voi înceta de a îndemna poporul să-și iubească școala și biserica sa...“

S'au ascultat apoi martorii, la vre-o 40. Martorii unguri au fost ascultați românește, căci limba lor nu o știau, deși erau reformați, Chiar și jurământul l-au pus în *limba română*.

S'au cetit apoi poeziile împincinate și anume: „*Deșteaptă-te Române*“, „*Doina lui Lucaciu*“, „*Sus opincă*“ și „*O tu filică de Român*“. Traducerea a fost cât se poate de rea.

Procurorul a ținut după aceea o vorbire de acuză cât se poate de sârbădă, luându-o pe vechea temă, că Români ațiță, că ei tind la nimicirea țării, că cântările împincinate sânt periculoase și căte în lună și în stele.

Pe temeiul acestor nimicuri s'a adus sentența, care este următoarea:

Învățătorul *Făgărășan* a fost osândit la un an și jumătate temniță de stat și 200 fl. cheltueli de proces, ear' preotul *Ioan Pop Păcurar* a fost osândit la 8 luni temniță de stat și 120 fl. cheltueli de proces.

dorința mea de cercetări și descoperiri istorice, mă duse în biblioteca mănăstirii. Sala ce purta acest nume era o cămară lungă și întunecoasă, murdară și plină de praf, în care într'o mulțime de mobile stricate și calabalicuri grămădite, văzui într'un unghiu un morman de cărți și hârtii. Începui a răscolii cu nerăbdare acele vrafuri și alegând ce 'mi-se părea mai interesant, alergai de mă fchizei în chilia mea spre a le cerceta. Între manuscrisele ce aveam înaintea mea, unul intitulat „*Cântarea României*“ așnti mai cu deosebire mintea mea dela cea dintâiu față; numai după cetirea fără întrerupere până la sfârșit văzui cu mirare și descurajare, că istoria ce eu atâta trudă și cercetări mă nevoiam a descoperi și a scrie, se află scrisă toată aci în vre-o câteva fețe, dar' astfel cum nimeni nu s'ispitise încă a o scrie. Ea imi pără scoasă nu din adâncimea cărților, dar' din sufletul nației, acest isvor bogat, vorbitor și neperitor“.

Acum lăsăm să urmeze înșai „*Cântarea*“:

Eată deci o judecată „dreaptă“. Să croești pedeapsă de un an și jumătate unui învățător, care numai bine face neamului seu, 8 luni unui preot, care prin nimica nu s'a dovedit de vinovat, aceasta totuși e prea mult!

In fața alegerilor dietale.

Peste puțină vreme se vor face alegerile pentru umplerea scaunelor în dieta țării ungurești.

Noi știm ce e dieta ungurească, o adunătură de căpătuiți, cari nu din voința alegătorilor sânt trimiși acolo, ci au ajuns la deputație prin mituiri, prin putere, cu ajutorul gendarmilor. Deputații acestia, lucru firesc, nici nu apără interesele țării, ci numai pe ale lor, merg cu stăpânirea, pentru-că aceasta le dă apoi voce să croască linii ferate, de unde apoi se și aleg, cu frumoase sume, câștigate fără muncă și fără osteneală.

Din bunăvoința dietei ungurești s'a nimic legea, constituțiunea; ea e stricată și ori-ce om cu mintea la loc va pricepe, că e peste puțință de a-ți mai pune încrederea în astfel de dietă, de a-ți mai pune soartea în astfel de mâni, ca și ale deputaților din dieta din *Budapesta*.

Partidul nostru național român, văzând stricăciunea ce domuește în țeară și îndeosebi văzând înșelătoriile cu care se sêvrșesc alegerile dietale, a adus hotărârea, ca noi Români să nu mergem în dieta țării, să nu mergem la alegerile de deputați.

Legile despre căsătoria civilă, matricule și celelalte legi aduse de cătră dieta ungurească și mai mult ne îndreptățește pasivitatea noastră. Dieta e un cuib de oameni, cărora nu le zace la inimă binele țării, prin urmare noi nici că avem ce căuta între astfel de oameni, ear' pe timpul alegerilor să rămânem acasă, să ne vedem de ale noastre trebșoare, urmând cu credință poruncile partidului național român.

Dacă dușmanul vostru vă cere legăminte rușinoase dela voi, apoi mai bine muriți prin sabia lui, decât să fiți privitori împincinate (asuprii) și ticăloșiei țării voastre. Domnul părinților voștri însă se va îndura de lacrimile slujilor săi, și va ridica dintre voi pe cineva, care va așeza earăși pe urmașii voștri în volnicia și puterea de mai înainte.

(Testamentul lui *Stefan-cel-Bun* domnului țării *Moldova*).

Apostrof la patrie și invocarea ajutorului cereșc.

1.

Domnul Dumnezeu părinților noștri înduratu-s'a de lacrimile tale, țeara mea? Nu ești destul de smerită, îndestul de chinuită, îndestul de sfâșiată? Văduvă de vitejii tăi, tu plângi cu părul snuls și despletit pe mormintele lor, precum femeile se jelesc pe mormântul mut al soților lor.

2.

Neamurile auziră țipetul chinurii tale, pământul se mișcă. Dumnezeu numai să nu-l

Publicăm mai jos aceea-ce scrie un țeran cu tragere de inimă față de neamul seu.

În tața alegerilor de deputați.

Comuna Vrani, în Bănat.

Sunt multe ținuturi din țeară, care într'adevăr ar ave lipsă de niște legi și mai aspre, când e vorba, că să se pedepsească mituirea cu bani, beutură și mâncare, mituire săvârșită pentru câștigarea voturilor pentru cutare sau cutare deputat dietal. Starea aceasta e rușinoasă și e foarte trist, că în țeara noastră sânt mulți de acei slabi cetățeni, cari nu merg după mintea și inima lor, când au să voteze cu atare deputat, și în loc să fie încredințat, că oare aduce-va, face-va alesul ceva bine pentru cercul seu, le va fi spre folos sau rău, spre laudă sau nu, aleargă numai acolo, de unde nădăjduște, că într'o zi să se sature de beut și de mâncare. El nu-și aduce aminte, că într'o zi va veni potopul preste dînsul și ce ușor se poate întempla, ca să se nenorocească din însăși negrija sa.

Îți stă mintea în loc, când vezi omul vânzându-se pe sine și votul seu și când vezi, că pe vremea alegerilor se face vită de vîndut.

Și cine face lucruri de aceste, spurcate și necinstite? Cari sînt acei Români, cari împotriva poruncilor partidului național român, de a nu lua parte la alegerile de deputați, totuși să indeasă cu votul lor și înlesnesc alegerea câte unui Ungur sau Jidan din partea stăpînirii?

De sigur numai aceia, cari nu știu ce-i cinstea și omenia și nu-și cunosc datorințele de Români. Astfel de oameni numai un sfînt au pe lume: *foalele și gîtul*, mai departe nu se pot gândi, și dacă acela e plin, asta nu arde de sete, toate sînt bune, ardă satul, piară țeara de aci încolo.

În vremea de acum nu-i iertat a merge la urnă cu nici un preț. Nu, pentru-că prin

aceea numai ne stricăm nouă. Căci ce alta înseamnă poruncile partidului național, care zic, că noi n'avem ce căuta în dieta ungu-rească, câtă vreme sîntem asupriți și câtă vreme aici nimenea nu garantează despre curățenia alegerilor?

E dar', de datorința noastră, ca să ne lăsăm, ca ei să ne imbecileze cu apă rece și prin vorbe frumoase, ca și unse cu miere; să nu ne lăsăm amăgiți. Vorbele lor într'adevăr sînt frumoase și răsunătoare, dar' goale. Se ne aducem numai aminte de înțeleptele cuvinte ale lui Talleurand, care, când a văzut, cum înșeală cu vorba pe ai lor, a zis: „Așa să vede, că vorba s'a dat omului spre a-și ascunde mai mult gândurile, decât ca să 'și-le spună curat, care sînt“.

Căci zău, de câte-ori auzim vorbindu-se și fîgăduindu-se cer și pămînt, încât credem, că se va coborî raiul pe pămînt.

Nefericiți și răi sînt acei oameni, care își vînd sufletul necuratului, lasându-se să fie unealta înșelătorilor, rușinea și batjocura sătenilor, neamului și a țerii lor!

Ar fi bine, când s'ar feri omenimea de astfel de oameni, care nici un preț nu pun pe cinste și omenie, dar' și mai bine ar fi, când românimea ar fi lipsită de „Români“ de aceia, cari nebăgînd în seamă datorințele unui Român, se lasă mituiți de unul sau altul, mituire în schimbul căreia trebuiesc apoi nesocotite cerințele partidului național

Acei slabi de ânger bine ar fi dacă s'ar da în lături și nu s'ar amesteca în trebile pe care nu le înțeleg, car' ceilalți care binele neamului îl voiesc, judece mult și rece, după cine să meargă.

Să nu să lase nimenea mituit prin bani, mâncare și beutură, nici prin vorbe amăgitoare, ca să rămîna cinstit și ales între oamenii de bine.

Aceasta e chemarea omului la adevăr!

Iosif Trîmba.
plugar.

Maghiarii și Jidanii.

Despre tema aceasta scrie „*Magyar Allam*“.

Jidovii au fost „recipiați“ adică religia lor a fost cuprinsă în sfîntul celorlalte confesiuni din țeară. Eată ce scrie foaia clerului romano-catolic:

Cea mai nouă lozincă e, că prin recepțiune s'a contopit deplin jidovimea cu națiunea și de aceea a vorbi despre jidovime ca despre o rasă ori religie deosebită nu este iertat, fără de a nu săvîrși o vătămăre a legii. Se înțelege, că cea mai mare lucrare spre folosul acestei lozinci o face presa jidovească.

Dar' să se iee spre știință, că Ungaria are și o *lege de naționalități*, a cărei nebagare în seamă este judecată chiar din partea șovinismului cultivat de presa jidovească ca o laudă patriotică. Dacă însă, fără nici un scrupul și fără a ține seamă de legea de naționalitate este iertat a declara naționalitățile ca inimizii ai patriei, atunci același lucru este iertat a-l face și față cu Jidanii. Dacă este îndreptățită nisuița, de a face pe naționalități ca să renunțe la limba, la datinele și la principiile lor sociale deosebite; dacă e îndreptățită nisuița de a-i scoate din proprietatea pămîntului și a lăți maghiarismul, cum se face în ținutul Seghedinului și în alte părți, atunci cu tot dreptul putem face asemenea și cu Jidanii.

Legea nu a recipiat datinele cele rele ale Jidanilor, ci numai religia lor... De aceea antisemitismul între marginele convenite trebuie să se mențină pe cât timp jidovimea nu se contopește în societatea creștină astfel, ca să-și piardă cu totul datinele rasei sale și caracterul seu. Pentru ajungerea acestui scop există un singur mijloc: primirea creștinismului. Pe cât timp jidovimea rămîne jidovească, pretutindenea ea va fi însoțită de antisemitism.

6. Răsunătorul prevestit nu s'a născut oare?

Frumuseța patriei.

3.

Care e mai mîndră decât tine între toate țările semănate de Domnul pe pămînt? Care alta se împodobește în zile de sărbătoare cu fori mai frumoase, cu grâne mai bogate?

4.

Verzi sînt dealurile tale; frumoase sînt pîdurile și dumbravele spînzurate de coastele tale; limpede și dulce e cerul tîu; munții tîi se înalță trufaș în văzduh; rîurile ca un băicu pestrițat ocolesc câmpurile; nopțile tale încântă auzul... Pentru-ce zimbetul tîu e așa de trist, mîndra mea țeară?...

5.

Multe și frumoase turme pasc văile; soarele milostiv înrodește brazda; mîna Domnului te-a împodobit ca pe o mireasă; livezile tale cele întinse sînt smălțuite cu flori felurite, și belșugarea varsă avuțiile sale peste câmpii... O, bogata mea țeară, pentru-ce gemi?...

6.

Dunărea bătrînă, biruită de parinții tîi, îți spală poalele, și îți aduce avuții din ținuturile de unde soarele răsare și de unde soarele apune; vulturul din văzduh caută la tine cu dragoste ca la pămîntul seu de naștere; rîurile cele frumoase și spumegoase; pîraiele cele repezi și sălbatică cîntă ne 'ncetat slava ta... O țeară falnică, pentru-ce fața 'ți-e împododită?...

7.

Nu ești frumoasă, nu ești bogată? N'ai copii mulți la număr, care te iubesc? N'ai cartea de vitejie a trecutului și viitorului înaintea ta?... Pentru-ce curg lacrimile tale?...

Ajunul revoluțiunii dela 1848.

8.

Pentru-ce tresari? Trupul tîu se topește de slăbiciune, și inima 'ți-se frămîntă cu înțelală... Cetit-ai oare în cartea ursitei?... Aerul se mișcă turburat... Vîntul dogorește... Ângerul peirei 'ți-s'a arătat oare?... Nopțile tale sînt răci, visurile turburate ca marea bătută de furtună... Ce-ți povestesc?

9.

Privește dela Mează-zi la Mează-noapte popoarele ridicându-și capul... Gîndirea ivindu-se luminoasă pe de-asupra întunerecului... Gîndirea ce zidește și credința ce dă viață... Lumea veche se prăvălește, și pe ale ei dărîmături slobozenia se înalță!.. Deșteaptă-te...

Reamintirea și acitiera virtutii străbune.

10.

Mucenicii sîngelui tîu n'au zis oare: și Domnul va scula pe unul dintre voi, care va așeza pe urmașii vostri earăși în slobozenia și puterea lor?.. Uitat-ai sîngele, ce cura prin vinele copiilor tîi?... Mult erai mîndră odinioară, când cu sîcurea în mîna, cu căciula curcănească pe creștet, tu strigai ura în *batlii*!... Pieptul tîu era tare, ca de oțel paloșul se tocia pe dînsul... Soarele se întuneca de nourii de pulbere, ce ridicau războinicii tîi..

11.

Poporul tîu era îndrăzneț ca vulturul războinic și trufaș ca taurul sălbatec...

DIN LUME.

România.

În 16, 17 și 18 Septembrie Majestatea Sa Împăratul nostru *Francisc Iosif I.* va merge în România.

Deși vizitei acesteia nu 'i-se dă o însemnătate politică, ea totuși cuprinde în sine ceva politic și mai ales, că tocmai foaia ministrului pentru afacerile din afară ale Împărăției, foaia dlui Goluchovski „*Fremdenblatt*“, a scris foarte măgulitor despre România, a cărei repede înaintare trebuie să uimească întreaga lume.

E de însemnat, că Împăratul nostru o singură dată a mai făcut o astfel de vizită și anume, când a cercetat pe Împăratul Germaniei, la Berlin.

Majestatea Sa va fi întâmpinat la Verciorova de către regele Carol, în București se vor face unele sărbări, apoi o revistă militară la Cotroceni, unde vor defila două corpuri de armată.

Dela București, Majestatea Sa va pleca, însoțit de regele Carol al României, la Sinaia.

Turcia.

După-cum se vestește din Atena, Turcii au omorât într'un sat cinci copii de creștin. Știrea acestui omor a pricinuit mare ferebere în Canea. Creștinii îndată 'și-au încuiat bolțile și au cerut ajutor dela consuli. Acestia au telegrafat în Canea, de unde au pornit mai multe nave de război. Se zice, că și în Kandra s'ar mai fi întâmplat omoruri și că s'ar fi omorât 10 creștini. Purtarea Turcilor în toate părțile e de așa, încât nu se poate pune nici o încredere în domnia lor.

— În Macedonia au fost bătuti mai mulți Turci de către unele cete grecești. Paterile au dat poruncă stăpânirii grecești, ca să împedecă năvălirea Grecilor în Macedonia.

Voci despre adunare.

Milleniul unguresc a avut nenorocirea de a nu fi salutat și sărbătorit de către toți europenii, cu o astfel de bucurie precum Ungurii ar fi voit.

Îndeosebi foile străine s'au sculat cu aspre cuvinte în contra Ungurilor, la ceea-ce le-a îndemnat foarte mult și reușita adunării din Paris.

Eată vre-o câteva voci de ale foilor străine:

„*Libre Parole*“ dă la iveală un articol iscălit de *H. Vernier*, în care descrie măreția adunării din Paris și dăscălește pe Unguri făgăduindu-le, că articolul acela nu va fi cel din urmă.

„*Le Soleil*“. *H. Grenet* scrie în nrul dela 12 Iulie un articol intitulat: *Chestiunea naționalităților în Ungaria*. După descrierea adunării aduce cuvinte de laudă dlui Ocășianu, care atât de bine a zugrăvit soarta ardelenilor, a bănățenilor și peste tot a Românilor subjugăți de către Maghiari.

„*Voltaire*“ încă numai cuvinte de mângâiere ne aduce.

„*L'Echo de Paris*“ are un articol eșit din peana unui mare scriitor, *Hector Depasse*, care se bucură, că tinerimea română, sârbă și slovacă alourgă în Franca pentru a-și câștiga luminile trebuincioase și se bucură, că această tinerime nu-'și uită de soarta tristă în care zac părinții și Doroste, ca și tinerimea franceză să fie asemenea celei a naționalităților subjugate din Ungaria.

Tot în felul acesta au scris și „*Gaulois*“, „*Rapide*“, „*Patrie*“, „*XIX-e Siècle*“.

Despre „*Milleniul lui Arpad*“ scrie ziarul „*Paris*“, aruncând în vânt toate minciunile celor ce au pus la cale expoziția milenară. După-ce arată cât de mare e poarta stăpânirii ungurești de a ungarisa școalele nemaghiarilor, sfirșește astfel: *Ori încotro se întorc fii lui Arpad, nu ved decât dușmani. Dacă ei nu se vor pute înțelege cu acestia, vor căde pe lângă toată bravura lor, și după o măreață proroție, pe malurile Dunării nu va mai rămâne nime care să sărbătorească doilea milleniu al venirii lui Arpad.*

„*XIX-e Siècle*“ face luători de seamă pe Unguri, ca să nu asuprească naționalitățile nemaghiare, căci și ei au fost aspriți odinioară,

și atunci și ei strigau și țipau, încă mai agmotos ca Românii, Sârbii și Slovacii. Maghiarii — zice foaia franceză — să aibă de grijă, căci li-se va întoarce norocul și atunci nu va fi cine să le creadă și cine să le sară în ajutor. „*L'Eclair*“, tot din Paris deasemenea a publicat un articol iscălit, de *George Thibaud*. În el se arată, cum Ungurii au chemat lume multă la Budapesta pentru-ca să o îmbete cu apă rece, pentru-ca să-i arete și picur și să zică: *Eată marea! „Ungaria, în fapt, nu este în adevăr ceea-ce a putut să se pară confratilor nostri (cei-ce au cerceza: Budapesta) cari au văzut-o numai prin sărbările și primiriile milleniului. Acolo era pentru dinșii numai o amăgire, o pedecă în cântătoare, făcută pentru a ascunde privirile drumeților prea grăbiți, deși măguliți și foarte bine primiți, fărădelegile și suferințele, care izvoresc din atotputernicia ungurească.* Și așa mai departe, Maghiarii sunt înconștienți așa, după-cum le sunt și faptele.

Loc deschis. *)

Dare de seamă.

La petrecerea de vară, ținută la 13 Mai a. c., în folosul „*Reuniunii meseriașilor români*“ („*Andreiana*“) din Sebeș, au intrat peste tot suma de 59 fl., din care cheltăindu-se 50 fl. 12 cr., rezultă un venit net de 8 fl. 80 cr. Această sumă s'a dat în administrarea casarului numitei reuniuni.

Suprasolviri au încurs dela următorii domni:

Sergiu Medean, administrator protopopesc în Sebeș 30 cr., Dr. Ioan Elekes, medic în Sebeș 40 cr., I. Henteș, pretor 30 cr., Ios. Onișiu, comerciant în Sebeș 30 cr., G. Cărpinișan, notar în Röhau 30 cr., N. Dăru, preot în Deal 20 cr., N. Hărtigan, notar în Orda-de-jos 20 cr., P. Androne, 20 cr., L. Giurgiu, învățător în Cut 1 fl., ear' ulteriar au încurs oferte marimonioase dela: Dr. P. Isac, avocat 2 fl., I. Paraschiv, subijde pens. 5 fl., și dela dna Raftila Onișiu 2 fl., cărora li-se aduce și pe această cale, cea mai profundă mulțumită.

Sebeș, la 1 Iulie 1891.

Pentru comitetul arangiator:

G. Tutar.

N. Gheaja.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

12.

Cum a slăbit pieptul tău de oțel! Mâna ta cea tare, cade de oboseală... și moleșirea a intrat în locașul voinicilor!...

Lupta Romanilor cu Dacia, colonizarea Dacici.

13.

În vremea veche... cerul era limpede... soarele strălucia ca un flăcău tânăr... Câmpiile frumoase împregiurate de munți verzi se întindeau mai mult decât poate prinde ochiul... păduri tinere umbriau dealurile... Turmele s'auziau mugind de departe... și armăsarii nechezau, jucându-se prin râșițe... Pe o pașiște verde slobozenia ca o copilă bălăioara cu coșite lungi și aurite se juca cu un arc distins. Ferice de oamenii din câmpie, ferice de cei dela munte!... Era vremea atunci, când tot omul trăia fără stăpân și umbla mândru fără să-și plece capul la alt om, când umbra văilor, pământul ca și aerul cerului, era de a valna pentru toți; viața atunci se petrecea în cea mai deplină fericire, și când ajungea pe om nevoile bătrânețelor și moartea, el se

ducea zicând: 'mi-am trăit zilele; și era sigur că viața lui se va prelungi și după moarte, și că pe cealaltă lume va întâmpina o fericire și mai mare. Dar' eată că aerul se turbură... cerul cel limpede se îmbracă cu nori întunecoși... un nor de praf învâluie câmpia și ascunde munții... se aud vaete... dobitoacele fug spăriate ca de goana strechei, sau că în nopțile vijeloase când lupii es din păduri... caii necheză jalnic... mulțime de glasuri se aud strigând și vădesc când primejdie, când nădejde, isbândă, când perdere, turbare, des-nădejduire.... Nuorul se împrăstie puțin.... Doamne! Se vede amestecul unei bătălii!... Cei-ce au năvălit sunt îmbracați în fer... săgeata alunecă pe pavăză, și paloșul cu două ascuțișe taie în carne vie... Le stau împotriva... se luptă cu furie... se pleacă sabiei lor... inimile slăbesc... fug... Perit-a Dacia!! Stați cu inimă... arcul se întinde din nou... luptătorii se amestecă și se isbesc... piepturile goale cu pavezile... capetele desfăcute cu coifurile... Departe în câmpie se ved arcuri zdrobite, fâșii de steaguri, apoi un cosciug

mare, mare, se ridica, și-o pară grozavă de foc înflăcărează cerul... Învingătorii când îngenunche și la lumina săcării își dau dreapta și se iau în brațe! Fără cu inimă, Dacia mea!... Tu fuseși altarul rădării a crivețului cu pustia, a bărbăției cu mintea, a slobozeniei cu puterea... *Din această rudire pecelluită cu sânge și lămurită prin foc se născu un popor nou.*

Astfel povestesc bătrânii. (Va urma)

„Servusul“ Țiganului.

Un Țigan intră într'o apotecă (farmacia) și cere niște leacuri. Când ese își ia rămas bun, ear' poticarășul îi răspunde „*Servus*“. Că ese Țiganul în stradă întâlnește pe un Român și îl întreabă: „*Bine, Românico, ce este vorba „Servus*“, că așa 'mi-a zis hăl domn, când am eșit“. „*Șii măi Țigane, ce vorbă este? E o vorbă de ocară și de rușine, a ris de tine*“. „*Bine că 'mi-ai spus Românico, că mă duc înapoi și ti spun și eu*“. Și s'a dus Țiganul și cum intră îi zice: „*Servus*“, „*Servus*“ și încă-odată „*Servus*“ acum dute și mă bagă în lege

„Asociațiunea“

Adunarea generală în Lugoj.

Comitetul central al Asociațiunii ne trimite următoarea

Convocare.

Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, conform §§. 14 și 21 din statutele Asociațiunii, se convoacă la Lugoj, pe zilele 27 și 28 August st. nou, pe lângă următoarea

Programă:

Sedința I.

Joi, în 27 August 1896 st. n., la orele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raport despre activitatea comitetului în decursul anului expirat.
3. Alegerea comisiunilor de câte 3 membri:
 - a) pentru examinarea raportului;
 - b) pentru examinarea rațiociniului pro 1895 și a proiectului de buget pro 1897;
 - c) pentru încasarea taxelor de membri.
4. Raportul în cauza modificării statutelor.
5. Propuneri și interpelări.
6. Disertațiuni.
7. Raportul comisiei pentru înscrierea de membri.

Sedința II.

Vineri în 28 August st. n., la orele 10 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței.
2. Verificarea procesului verbal din ședința I.
3. Rapoartele comisiunilor emise în ședința I.
4. Disertațiuni.
5. Întregirea comitetului central.
6. Defigerea locului pentru proxima adunare generală.
7. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
8. Încheierea adunării generale.

Se observă, că eventualele disertațiuni să se prezente prezidiului Asociațiunii în scris cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane“ ținută în 23 Iulie 1896.

L. M. Moldovan m. p.,
president.

Dr. C. Diaconovich m. p.,
secretar.

CRONICĂ.

Cine sînt fabricanții de chibrite în Ungaria? Telegrafal din America aduce o știre foarte însemnată: Un oare-care american a inventat o astfel de fabrică, care cu o înțeață foarte mare și cu o ieftinătate ne mai pomenită vinde chibritele și așa ieftine destul. Fabricanții de chibrite „maghiari“ la auzul acesteia au fost cuprinși de o groază mare, nu cumva proprietarul fabricii din America să-și ridice o fabrică și în Ungaria, când apoi chibritele s'ar ieftini și mai mult. Ca aceasta să nu se întempele, au dat ochi cu guvernul unguresc, căci doar pentru aceea e guvernul țerii. Fabricanții maghiari adevăți au ținut alaltăieri o consfătuire în Budapesta, în care au luat hotărîrea, că vor înainta un „Memo-

rand“ la guvern în contra întreprinzătorului american! E curios, că la această consfătuire au luat parte următorii fabricanți „maghiari“: *Kohn Jakab și József, Reiter József, Reiser Adám, Brachfeld Vilmos, Reiner Zsigmond, Neubauer Károly, Spitzer Armin, Huss Mór, Stein și Rosenstraus, Meyer Mór, Kohn Gyula și Lövenfeld Tivadar.* Cetînd aceste mărețe și străbune nume maghiare îți vine să te întrebi, oare n'ar fi mai bine ca statul să introducă monopolul de chibrite, decât ca acești veritabili „Maghiari“ să se fugrăse pe socoteala țerii întregi.

Sat comunist în Ungaria. Puțini vor ști, că în Ungaria și anume în comitatul Trencinului se află un sat comunist. Cicîman se cheamă satul acela și e locuit de Slovaci, cari se îndeletnicesc cu vinderea glăjilor și păharelor; organizația e următoarea: Averea imobilă e nepărțibilă, nu se poate înstrăina. Familiile și îndeosebi bărbații aproape anul întreg trăesc afară de comuna lor. Ceea-ce câștigă, trimite acasă, acolo o pun la olaltă și cu sfîrșitul anului o împart. În vîrstă de ani 24 fiecare ficior e îndatorat a se însura și a se apuca de muncă. În fruntea familiei stă capul ales al familiei, sau apoi cel mai bătrîn. Cît e de primitivă această organizație, tocmai astfel li-e și traiul. Fiecare își face hainele trebuincioase, așa că în timp de iarnă se pot vedea bărbați torcînd și țesînd, asemenea femeilor.

La meserii. Dl Ioan Aciu, rotar în Mercurea, are lipsă de un învățăcel. Facem deci luători de seamă pe acei părinți, cari ar voi să-și așeze băieții la meserii.

Adunarea învățătorilor greco-cat din diaconatul părților Sătmărene, ținătoare de diecesa Orășii-mari, se va ține la 10 August st. n., în comuna Homorodul-de-mijloc.

Stațiuni docentale curentate (gr.-cat.). În Archidieceasă cu terminul 15 Aug. n. I. Protopop. Reghinului: 1. Staț. cantor-doc. Adrian, cu emolumentele: bani 145 fl., venitul locurilor cantor-doc. 63 fl., parte din dreptul de lemnărit și pășunat 22 fl., venite stolare 50 fl., 25 metrete de cucuruz, cuartir și grădină. 2. Staț. doc. ambul. Curticap-Toldal, cu emolumentele: bani 170 fl., venite stolare 40 fl., din agri 58 fl., 8 hl de cucuruz, cuartir și grădină. 3. Staț. cantor-doc. Orșova, cu emolumentele: bani 200 fl., venite stolare 40 fl., din porț. can. cantor. 60 fl., cuartir și grădină. 4. Staț. cantor-doc. Petelea, cu emolumentele: bani 200 fl., din stolă, bucate și venite de pămînt 100 fl., cuartir și grădină. 5. Staț. cantor-doc. Telec, cu emolumentele: bani 80 fl., venite stolare 20 fl., venitul porț. can. cantor. 125 fl., zile de lucru 11 fl., lectical 38 fl., venitul cimiteriului 16 fl., lemne de foc 10 fl., cuartir și grădină. II. Protop. Ladoșului: 1) Staț. doc. Cicudin cu emolumentele: Bani 170 fl. venitul unui agri 130 fl., cuartir și grădină. III. Protop. Coșocnei: 1. Staț. cantor-doc. Jucul-de-jos cu emolumentele: Adiut dela stat 50 fl., din porț. can. cantor-doc. 250 fl., lectical și stolă 30 fl., cuartir și grădină. IV. Protop. Alba-Iuliei: 1. Staț. doc. Alba Iulia-Lipoveni-Maieri cu emolumentele: bani 300 fl., relut de cuartir 60 fl. — În diecesa Lugojului cu terminul 15 Aug. n.: 1) Staț. cantor-doc. Chizdia, cu emolumentele: bani 129 fl., grâu 72 fl., cucuruz 42 fl., lemne 39 fl., 52 cruceri., arînda unui pămînt 30 fl., cuartir și grădină. 2. Staț. cantor-doc. Hitias, cu emo-

lumentele: bani 400 fl., lemne de foc, cuartir și grădină. 3. Staț. cantor-doc. Fittin, cu emolumentele: bani 156 fl., relut de lemne 12 fl., venit din pămînturi 72 fl., ajutor dela stat 60 florini, cuartir. 4. Staț. cantor-doc. Visag, cu emolumentele: bani 165 fl., venitul pămînturilor bis. 13 fl. 18 cr., din funcțiunile cantorale 5 fl., pentru lemne de foc 20 florini, paușal scripturistice și pentru conferența reuniunii învăț. 11 florini, ajutor dela stat 124 fl., cuartir. 5. Staț. cantor-doc. Iezvin cu emolumentele: bani 315 fl., lemne de foc, cuartir și grădină. 6. Staț. cantor-doc. Sân-Nicolau-mare, cu emolumentele: bani 300 fl., paușal 15 fl., lemne de foc, cuartir și grădină. 7. Staț. cantor-doc. Clopodia, cu emolumentele: bani 200 fl., lemne de foc, cuartir și grădină. 8. Staț. cantor-doc. Mintia, cu emolumentele: bani 300 fl., competențele stolare, lemne de foc, cuartir. 9. Staț. cantor-doc. Ciula-mare-Valioara, cu emolumentele: bani 270 fl., cucuruz 30 metrete à 30 l., venite stolare 30 fl., lemne de foc, cuartir. 10. Staț. cantor-doc. Light, cu emolumentele: bani 300 fl. 11. Staț. cantor-doc. Cigmeu cu emolumentele: bani 300 fl., lemne de foc, cuartir. 12. Staț. cantor-doc. Bărbănteni-sup., cu emolumentele: bani 300 fl., lemne de foc, cuartir. 13. Staț. cantor-doc. Lupeni, cu emolumentele: bani 200 fl., lemne de foc, cuartir.

— Concurs gr.-or.: Sighișoara 300 fl. salar (206 fl. din alodiu, 64 fl. din repartie), cuartir și lemne de foc. În protop. Oraștiei sînt de ocupat următoarele posturi: Romos 300 fl., cuartir și 4 orgii lemne de foc. Romoșel 300 fl., cuartir și lemne. Jibot 300 fl., cuartir și lemne. Salarele la cele 4 comune dintăiu se dau din cassa bisericii regulat, în Pișchinți din repartie. În prot. Mercurei: Cunța 300 fl. și 20 fl. bani de cuartir. Rocin 300 fl., cuartir și lemne. Tău 300 fl., cuartir, grădină și 10 fl. pentru lemne de foc. Concurenții au a se înfăoșa într'o Duminecă sau sîrbătoare la biserică pentru a cânta.

Stipendii. „Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Blaj“ va da 7 ajutoare anume: 2 de câte 40 fl., 2 de câte 30 fl. și 3 de câte 20 fl., cu terminul de 20 August st. n. La aceste ajutoare pot concura numai eleve greco-cat. a școlii române de fetețe din Blaj. Cererile se înaintează la d-na Rosalia Muntean presidenta reuniunii.

— Cousistorul episcopesc de Lugoj a publicat concurs cu terminul 10 August n.: 1. Pentru 2 stipendii teol. în seminarul central din Budapesta și alte 2 în seminarul din Blaj. 2. Pentru 4 stipendii preparandiale la pedagogia din Oradea-mare. 3. Pentru mai multe stipendii gimn. din fondul Rudolfin.

„Corul mironosițelor“ aduce mulțumită dlui preot *Baca* din comuna *Poplaca*, pentru buna primire ce i-a făcut.

N. Posa.

Petrecere de vară împreunată cu cântări, declamări și joc se va ține în 1 August în comuna *Cacova* de lângă Aiud. În paușă să vor juca „Călușerul“ și „Bătuta“.

— Tot în 1 August se va da o producție teatrală împreunată cu joc în *Hunedoara*, cu privilegiul ținerii adunării generale a despărțământului VIII (Deva) al „Asociațiunii“. Să va juca piesa: „Cinel-Cinel“ comedie cu cântece într'un act. de *V. Alexandri*. Persoanele: Pitarul Sandu, boer de 50 ani dl Alexandru Rimbaș. Smarandita, nepoata lui: d-șoara Valeria Popovici. Tincuța, vara

Smaranditei: d-șoara Ana Danilă. Florica, tinerețea: d-șoara Victoria Dănilă. Graur, ficior boieresc: din Moldova dl Nicolae Macrea. Dame, țerani, țerance, lăutari.

— În *Oravița-rom.*, în ziua de s. Proroc Ilie se vor da *două* concerte împreunate cu teatru anume unul va da corul gr.-ort. celalalt corul gr.-catolic.

— În comuna *Porcești*, se va da o petrecere de vară, Sâmbătă în ziua de S. Ilie. Venitul curat se va dărui unui scop de binefacere.

*

Întemplieri de moarte. *Palaghia Bologa n. Socact*, oare-când preteasă în Rudabaia, a răposat în al 18 an al vieții sale.

*

Înmormântarea părintelui responsabilului nostru, *Dumitru Balteș*, s'a întemplierat Sâmbătă, în 25 Iulie n. în Oena-Sibiului. La înmormântare dl preot *Isaia Popa*, a ținut o prea frumoasă cuvântare. Asemenea și corul plogarilor de acolo, a înălțat slujba înmormântării prin cântările lor, ceea-ce prin aceasta li-se aduce mulțumită din partea familiei întristate.

*

O îndreptare. Dl *Simion Dragomir*, notar în *Gurasada* simțindu-se atins pe nedreptul în cronica trimisă nouă de acolo, se trimite o îndreptare mai lungă în care cu dovezi arată că cele scrise din *Gurasada* sînt neadevăruri și că dlnsul își cunoaște chemarea sa de părinte al comunei și datorința față de poporul sărac. Luăm la cunoștință.

*

Earăși gendarmii. Foile ungurești strigă în gura mare, că gendarmii s'au arătat sălbatici. Să nu alunecăm a crede că față de vre-un Român, căci atunci ele ar fi scris că gendarmii nu-'s vinovați și că ei sînt corați ca lumina soarelui. E vorba de o singură femeie, care a mers la Cluj pentru a-și vindeca ochii. Gendarmii au provocat-o ca să-și arate hărțile, ea, Unguroaica nu le-a avut la dînsa. Gendarmii au dus-o în căsarina lor și au bătut-o. Pentru aceasta foile ungurești s'au revoltat, lucru ce nu l-au făcut atunci, când gendarmii, tot ungurești, au împuscat la Mehadica atîția Români nevinovați. Eată cumpăna cu care își măsură lor și cu care ne măsură nouă!

*

Răvaș negru. Ni-se scrie, că la tîrgul de țeară din Iudapesta a mai luat parte și „nașul nuntașilor” din Socodor, Dr. George Vesa.

*

Asociațiunea. Adunarea generală a despărțemîntului *Mediaș*, e conchemată pe 1 August.

— Despărțemîntul *Muș-Ludoș* deasemenea își va ține adunarea generală în Ludoș, la 4 August st. n., la 10 ore înainte de amiază.

*

Foc. În 15/27 Iulie la 6 $\frac{1}{2}$ ore dim., a erupt în comuna *Poplaca* un foc înspăimîntător. Mai toți oamenii eran pe cîmp, fiind vremea secerișului, numai puțini au fost pe acasă. Focul s'a escat din o șură prefăcîndu-o în cenușe și încă la 3 vecini casele, fiind tare aproape de șură și acoperite cu șindilă cauzând o pagubă foarte mare. Într'una din acele case au ars și doi copii, unul de 5 ani și celalalt de 4 ani. Dintre cei nenorociți toți erau neasigurați. De învățatură oamenilor noștri, ca să se asigure în contra focului.

Abonent 1433.

Mai nou.

În momentul de a încheia foaia ne-a sosit o veste tristă și dureroasă. Și e cu atît mai tristă, cu cît ne vine chiar din Bocșa-montană, unde o seamă de Români au fost judecați la aspră temniță pentru-că se zice, că ar fi luat și rupt niște zdrențe, adevărate steaguri străine.

Iuliu de Knothy fisolgăbireul din Bocșa a avut partea leului în acele osândiri și astăzi iată-l pe acest fisolgăbireu conchemând o adunare de Români din Bocșa-montană și Bocșaromână, și din Vasiova, pe care i-a îndemnat să iee parte la milleniul unguresc. Între amăgitori, se află și un preot și un dascăl Român (?) Aceștia au siluit pe 10 ficiori din Bocșaromână și 10 din Vasiova, ca se făgăduiască, că vor merge cu mulțimea la Pesta și vor juca în Pesta „Călușorul” și „Bătuta” și ce e mai mult preotul, al cărui nume încă nu-l știm are de gând să facă și o nuntă țeranească în Budapesta.

Rușinea ce ne vor face acești oameni va fi groaznică.

Facem deci luători de seamă pe inteligența de acolo, ca să nu lase, ca Românii să meargă la Pesta.

Oameni slăbănogi, oameni de nimica sînt acei ficiori, care vor îndrăzni să ne batjocorească neamul jucînd „Călușorul” și „Bătuta” și făcînd ospetă chiar în Budapesta de unde nu ne vine, decât prigonire, de unde se revarsă tot rēul asupra neamului nostru.

Oare se nu fi auzit ei de desgustul ce l-a adus sērbăritele millenare chiar și la străini? Oare se nu fi cōtit ei chiar nimica despre judecata ce au adus-o Francezii asupra milleniului unguresc și asupra tîrgului de zdrențe din Iudapesta, cuiubul Jidănesc?

Noi îi știam pe Bocșani: Români la loc, cetitori zeloși ai foilor românești și îndecșobi ai „Foii Poporului”

Oare se nu fi înțeles ei judecata și sfaturile noastre ce le-am dat Românilor, că cu nici un preț se nu iee parte la tîrgul zdrențelor din Budapesta?

Noi credem, că da, ne-au înțeles, dar' nu pot da piept amăgirilor fisolgăbireului de acolo și a celui rătăcit preot și dascăl Român.

Fisolgăbireul n'are drept se siluească pe nimeni ca să meargă la Budapesta, și Bocșenii noștri n'au ce căuta acolo.

Bocșenilor nu vē lăsați amăgiți de cuvintele unse cu micre ale fisolgăbireului unguur, nu ascultați nici de acel preot și dascăl, căci pe rea cale și la pierzarea cinstei voastre vrea să vē ducă.

Remâneți acasă, vedeți-vē de ale voastre trebșoare și veți fi accia-ce sînteți: Români cinstiți, la din contră vē veți face de rîsul și de ocara neamului românesc, care cu scărba se va întoarce dela fața voastră și vē va judeca de niște oameni de nimica slabi de ānger.

RÎS.

Mai lasē-mă și 'n pace.

Un Țigan mirosise, cî în podul popii Vasile trebuie să fie o slănină pusă la fum. Nici una, nici două, el pîndi, cînd nu era nimenea prin curte și prin tindă și șterge-o pe trepte în sus la locul cu norocul! De vesel ce era Cordila, cînd se vēzū lāngă o bucățică mai bund, nici nu băga de seamă, că calcă prin peduța popii mai habitat ca prin bordeiul lui.

„Dar' astă minune!” gîndi pîrintele Vasile dela o vreme. „Cine o fi jucînd brēul pe lāngă slănina noastră?” Și cî dai în pdnăi, și suă treptele cu o depicatură zdravēna în mînd.

— *„Da ce cauți, cioard, în podul mine?”*

— *Ni iacă-tă, pîrintele, am venit să mē încalzesc un pic, că mē lua Țartarul de frig.*

— *Da straița de ce o ții în mînd?*

— *Da să mē apēr de fum, mîntăși-aș curcanii pîrintele!*

— *Da cu cuițitul ce vrei să faci?*

— *Mai lasă-mē și în pace cu atētea, întrebări, că prea ai vrea să le gătești toate și sfinția ta!*

*

Nu-i plăcea apa.

— *Mei Țigane, da de ce te-ai murtat din satul, în care ți-ai ros oasele pîndă acum?*

— *De, Românico!... Nu-mi plăcea apa!*

— *Cum dracu să nu-ți placă, mē cioard?... D'apoi bine, la ceilalți oameni de ce le place?*

— *Hei, Românico,... apoi vezi, cî abia au după ce se o bea, pe cînd se vedeau tot stele verzi, de satul ce erai!*

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Sebastian din Hălmăgele. Poesia d-tale se va publica în curēnd, însă cu oare-care schimbări. Pentru celelalte mulțumită!

•Trecătorului. Am luat la cunoștință, că „stăcoania” și stîrcul și-au făcut cu mare chin cuiubul. Dacă respectivul a stricat cuiubul, numai rēu a făcut. În foaie nu-l putem pune.

D-sale R. C. în Baia-de-Criș. 1. Numele d-ruiților trebuie scris mai cetet și corect, altminteriu se fac greșeli, ceea-ce nu e iertat. 2. Băiatul respectiv și-a aflat loc cu alt privilegiu. Te vom înnoștința.

Celor 7 din Iacobeni. Faceți arătare la consistor în contra protopopului, care dacă a ținut suta de fl. pentru sine, va fi silit să o restituie bisericii, căreia i-se și cuvine, după-cum a fost și voia celor ce a testat-o.

D-sale V. G. în D. Eroul din balada d-tale rămânēnd

•De ciufala babelor

De urala mândrilor

îți comunicăm, că de aceeași soarte s'a împărțit și din partea noastră.

D-sale P. „Iubileul millenar” nu se poate publica. Altceva cu drag. Salutare!

D-sale G. B. în Nădab. Astfel de știri sînt nește pofta de a sēvirși și alții asemenea fapte urte cum e omorul. Nu putem publica.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 25 Iulie n.

Timișoara: 9 19 36 88 57
 Viena: 46 61 10 69 45

Tragerea din 29 Iulie n.

Brünn: 60 84 34 19 33

Tirgurile din săptămâna viitoare după cai. vechiu.

Luni, 22 Iulie: Deva.
 Marți, 24 Iulie: Măgheruș.
 Joi, 25 Iulie: Ocna-Sibiiului, Preșmer.
 Vineri, 26 Iulie: Brețcu. 26 — 29 Iulie: tirg de oi în Sebeșul-săsesc.
 Sâmbătă, 27 Iulie: Bran.

Călinarul săptămânii.

Zile	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 10-a d. Ros., gl. 1, sft. 10.		rés. ap.
Dom.	21 C. Simeon și Ioan	2 Porțuncula	4 35 7 25
Luni	22 † S. Maria Magdal.	3 Stefan	4 36 7 24
Marți	23 Muc. Trofim	4 Dominic	4 37 7 23
Merc.	24 Mucenița Cristina	5 Mar. Șnee	4 38 7 22
Joi	25 † Adormirea S. Anei	6 (†) S. la față	4 40 7 20
Vineri	26 S. Muc. Ermolae	7 Caetan	4 41 7 19
Sâmb.	27 † M. M. Panteleimon	8 Chiriac	4 43 7 17

„TIPOGRAFIA“

societate pe acțiuni din Sibiu

ndeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primește în comandă cărți școlare și peste tot cărți cu diverse anume pentru popor, precum sunt povești, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și de deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acțiuni **avere națională**, bine ar fi, ca românii acei să-și comandeze cele de lipsă, să nu la străini.

Coase de tigare, fer vârsat, oțel

de cele mai bune, și pe felelat

Lungimea: 70 75 80 85 90 ctm.

1 dărăb fl. —.80 —.80 1.— 1.— 1.—

Ori-ce coasă vândută la mine **pe felelat**, care nu corespunde, se primește înapoi, sau se schimbă chiar și când ar fi fost bătută sau folosită. [1431] 11—

Pentru fiecare coasă se dă și o așa numită hârtie de felelat.

La cumpărarea deodată alor 10 bucăți se dă una de bașca pe deasupra.

C. F. JICKELI,
 prăvălie de fer, Sibiu, Piața-mică.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC
 în
ECONOMIA RURALĂ

compus de
 cel 12 profeți întovârșiți în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
 Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 or. mai mult.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CEȘTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR
 și
MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în
UNGARIA

de
AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 53 cr. v. a.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu prilegiul comandelor în atelier de pre bunătatea materialului și conștientiositatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștientios mod toate comanda, semnez în speranța unei clientele binevoitoare [950] 15—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acorda și plățirea în rate.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ
de

Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincia
revidată și completată
de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de vile, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

Directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”.

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului”.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra de la

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA”

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[803] 42—

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- pe vieața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe vieața
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 " 34,925.85	în a. 1893 " 53,119.28
în a. 1894 " 56,333.20	în a. 1894 " 59,659.—
în a. 1895 " 50,463.35	în a. 1895 " 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Desigur se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Ioan I. Moga

Poiana (comit. Sibiiului)

recomandă on. public **luminări de ceară** de tot soiul, pe care le fabrică din cel mai bun material. [188] 1—2

Fabricarea luminărilor atât pentru negoțul mare cât și pentru biserici, o va începe numai cu 1 August.

Roagă pe onor. public pentru numeroase comenzi, pe cari le va îndeplini după plac și în chip mulțumitor.

Un învățăcel

se primește în franzelăria (Weissbäckerel) lui

Stefan Moga,

Sibiu, strada Tronului nr. 4.

[1792] 3—6

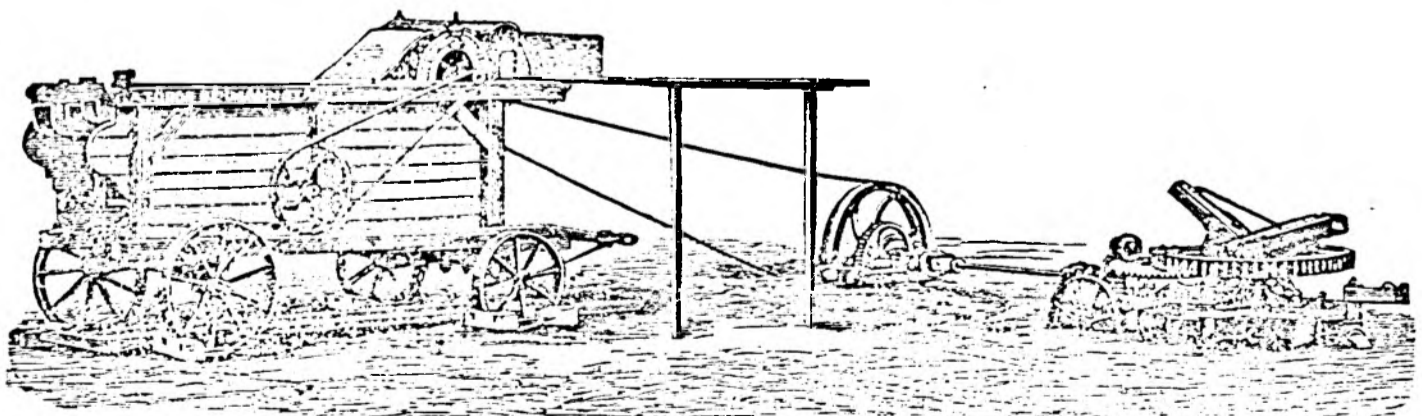
De mai multe-ori premiate.

Fabrica de mașini agronomice

a lui

Andrei Török,

Sibiu. — Poarta Cisnădiei.

recomandă pentru sezonul actual cunoscutele și renumitele sale mașini de treerat de cele mai bune sisteme. Mașini de învățit cu mâna și cu caii, cu scuturatori de paie și fară de aceia. Ciur de sortat și de vânturat în patru diferite mărimi. Aparat pentru îmblătitul trifoiului. Triere, precum și tot felul de mașini și unelte economice, cu prețurile cele mai ieftine și cele mai ușoare condițiuni de plătire.

Toate mașinile se dau pe garanție.

Prețuri curente la cerere se trimit franco și gratuit.

Reparaturile se îndeplinesc ieftin și grabnic.